

از نماز چه می دانید؟

دانستنی هایی واجب از نماز
و مسئله جبر و اختیار

تحقیق و بررسی

محمد فیروزبخت

فیروزبخت، محمد، ۱۳۲۵

از نماز چه می‌دانید؟ دانستنی‌هایی از
واجبات نماز / تحقیق و بررسی محمد
فیروزبخت. - کرمان: فانوس، ۱۳۸۶.
۱۰۳ ص.

ISBN: 978-964-5658-62-3

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

۱. دانستنی‌هایی واجب از نماز

۲۹۷/۳۵۳

BP۱۸۶/۲/۸۵ الف ۳

۱۰۳۳۳۶۱

کتابخانه ملی ایران

انتشارات فانوس: کرمان، خیابان شهید
آیتا- صدوقی، جنب چاپخانه کرمان تکثیر، ۲۴۲۵۶۲۹

نام کتاب: از نماز چه می‌دانید؟

مؤلف: محمد فیروزبخت

ناشر: انتشارات فانوس کرمان

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۶

چاپ و صحافی: کرمان تکثیر ۲۴۵۸۶۵۴

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۵۸-۶۲-۳

فهرست مطالب

دانشنی‌هایی واجب از نماز	۱
مقدمه	۱
جواب سؤال اول	۲۵
جواب سؤال دوم	۲۸
جواب سؤال سوم	۳۲
جواب سؤال چهارم	۴۲
جواب سؤال پنجم	۴۴
جواب سؤال ششم	۴۶
جواب سؤال هفتم	۴۸
تبیین مسئله جبر و اختیار	۵۹
مقدمه	۵۹
منابع	۱۰۳

دانشتفنی‌هایی واجب از نماز

مقدمه

مشکل عمده مسلمانان این است که بیشتر احکام و دستورات شرعی برای آنها تفهیم نشده و علت و حکمت فرامین دینی برایشان بیان نگردیده و خود مردم هم تحقیق و پرس و جو نکرده و به طور سستی یا از روی عادت عبادت کرده و می‌کنند.

شما خواننده ارجمند شاید پیش از این مطالبی بسیار درباره نماز خوانده باشید و نیز افراد زیادی در این مورد مطلب نوشته‌اند. اما آن‌چه پیش رو دارید در هیچ کتابی نخوانده‌اید

و از هیچ کس نشنیده‌اید. انشاءالله مفید واقع شود.

در این مجموعه کوشش شده است علاوه بر ساده‌نویسی مطالبی که برای بسیاری از مردم ایجاد سؤال کرده و می‌کند و جوابی به آنها داده نشده، توضیح داده شود. شاید کسانی که درباره نماز و تفسیر آن کتاب‌های گوناگون نوشته‌اند، ضروری ندانسته‌اند که به جزئیات و بعضی چراهای آن پردازند و یا اینکه اینگونه مطالب را پیش پا افتاده انگاشته‌اند و یا اینکه اصولاً به فکر اینگونه چراها نیفتاده‌اند.

در این مرقومه مطالبی جدید خواهید خواند که برای بهتر دانستن معنا و حکمت نماز مفید و در نتیجه برای آرامش قلبی شما مؤثر است. امید آنکه در سایر موارد عبادی و احکام شرعی هم وادار به تحقیق شده و کورکورانه عملی را انجام ندهید بلکه تفکر کنید و بدانید و عمل کنید.

از نماز چه می‌داند؟ / ۳

حضرت رسول (ﷺ) فرموده: «رُكْعَتَانِ خَفِيفَتَانِ فِي تَفَكُّرٍ خَيْرٌ مِنْ قِيَامٍ لَيْلَةٍ»^۱ (دو رکعت نماز ساده با معرفت و تفکر بهتر است از نماز خواندن سراسر شب). و همچنین حضرت علی (علیه السلام) فرموده: «لَا عِبَادَةَ كَالْتَفَكْرِ»^۲ (هیچ عبادتی مانند تفکر نیست).

و نیز حضرت امام حسین (علیه السلام) فرموده: «يَرْفَعُ لِلرَّجُلِ مِنْ صَلَاةٍ بِقَدْرِ مَا سَهَا» (از نماز مرد همان قدر که حضور ذهن دارد قبول می‌شود).

بسیاری از مردم عقیده دارند که اگرچه ما معنای نماز یا دعا و سایر عبادات را نمی‌دانیم ولی خداوند می‌داند و نیت و غرض ما بر او معلوم است، لذا قبول می‌کند و حاجات ما را برآورده می‌سازد. در این مورد ذکر مثالی لازم است. فرض کنید شخصی چند ظرف پیش رویش باشد که در یکی قند و در یکی ماست و

در یکی چای خشک و در یکی روغن و در یکی آب و در یکی خاک باشد. و حاجت او این است که مثلاً دوفنجان چای بنوشد و نیز سماور و قوری هم دارد. حال اگر این شخص نداند چگونه باید چای درست کند، یعنی نداند که آیا روغن با ماست مخلوط کند چای درست می‌شود یا چای خشک را با خاک و یا قند را با آب؟ در چنین صورتی با اینکه خدا می‌داند که او چه می‌خواهد و از غرض و نیت او آگاهی دارد با این حال اگر پنجاه سال داد بزند و بگوید خدایا یک فنجان چای برای من درست کن و یا بگوید خدایا کمکم کن با موادی که دارم چای درست کنم، هرگز حاجت او برآورده نمی‌شود. تنها راه چاره این است که آب را بشناسد و بجوشاند و چای خشک را بشناسد و در آب جوش بریزد و بعد از چند دقیقه چای آماده شود.

در مورد عبادات هم وضع به همین منوال

است. شناخت و معرفت و دانایی شرط قبولی است. زیرا خداوند جهان را به نحوی آفریده که هر چیزی محصول و معلول علتی باید باشد. لذا جای محصول است و علت فاعلی آن دانستن است و همین طور برآورده شدن حاجات و قبولی عبادات از طرف خداوند معلول است و علت آن دانستن و نحوه درخواست می‌باشد و اینکه حضرت رسول (ﷺ) فرمود ارزش یک «الله اکبر» علی ابن ابیطالب (علیه السلام) از عبادت همه مردم بیشتر است به خاطر شناخت علی (علیه السلام) بوده و گرنه در ظاهر تمام مردم مثل آن حضرت می‌گویند «الله اکبر» ولی معنا را مثل او نمی‌دانند. پیغمبر اکرم (ﷺ) فرموده:

«طَلَبُ الْعِلْمِ قَرِيبَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ»^۱ (طلب دانایی و دانستن واجب و فرضیه است بر هر مرد و زن مسلمان). همان

طور که در اجتماع اگر کسی آدمی را کشت از او نمی‌پذیرند که بگویند من نمی‌دانستم یا هرکس خلاف قانون عمل کند جمله «من نمی‌دانستم» را از او قبول نمی‌کنند زیرا امکان دانستن وجود داشته. در امور عبادی هم جواب خدا را با نمی‌دانستم نمی‌شود داد. زیرا خداوند مردم را مکلف کرده که باید در حد امکان بدانند. و اگر در موردی اطلاع و آگاهی ندارند دنبال یادگیری و دانستن آن بروند و اگر موردی خارج از قدرت و توان آنها باشد آن وقت دیگر مؤاخذه نمی‌شوند. «إِياهُ نَسْتَعِينُ»

محمد فیروز بخت